

СМЕТНА ПАЛАТА

ИЗК. № 07-02-1669-1/26.09.24г.

СМЕТНА ПАЛАТА
на Република България

9200-292/01.10.2024г.

ДО
Г-ЖА ВАСКА РАЧЕВА
КМЕТ НА
ОБЩИНА СЕПТЕМВРИ

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО РАЧЕВА,

На основание чл. 54, ал. 15 от Закона за Сметната палата, приложено Ви изпращаме окончателен Одитен доклад № 0400205624, съдържащ квалифицирано мнение относно консолидирания годишен финансов отчет на община Септември за 2023 г., и приложеният към него одитиран годишен финансов отчет.

Приложение: съгласно текста.

Заличено на основание чл. 5,
параграф 1, буква „в“ от Регламент
ЗА ПРЕДСЕДАТЕЛ: /ЕС/ 2016/679

(Горица Грънчарова-Кожарева)
(съгл. Заповед № 154/08.04.2024 г.)

ОДИТЕН ДОКЛАД НА СМЕТНАТА ПАЛАТА
№ 0400205624

за извършен финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на
община Септември за 2023 г.

София, 2024 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията	3
Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет	4
Квалифицирано мнение	4
База за изразяване на квалифицирано мнение	4
Обръщане на внимание – заеми от сметката за чужди средства	17
Правно основание за извършване на одита	18
Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет	18
Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет	18
Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – други констатации при одита на консолидирания финансов отчет	20
Коригирани неправилни отчитания	20
Съществени недостатъци на вътрешния контрол	23
Приложение № 1 Опис на одитните доказателства	24

Списък на съкращенията

ГФО	Годишен финансов отчет
ЕБК	Единна бюджетна класификация
МСВОИ	Международни стандарти на върховните одитни институции
СБО	Сметкоплан на бюджетните организации
АОС	Акт за общинска собственост
ПРБ	Първостепенен разпоредител с бюджет
ВРБ	Второстепенен разпоредител с бюджет
ДМА	Дълготрайни материални активи
НДА	Нефинансови дълготрайни активи
ЗПФ	Закон за публичните финанси
ЗСч	Закон за счетоводството
МФ	Министерство на финансите
ОБА	Общинска администрация
СС	Счетоводен стандарт
ЦБ	Централния бюджет

**ДО
Г-ЖА РАЯ НАЗАРЯН
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
50-О НАРОДНО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**ДО
Г-ЖА ВАСКА РАЧЕВА
КМЕТ НА ОБЩИНА СЕПТЕМВРИ**

Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет

Квалифицирано мнение

Сметната палата извърши финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на община Септември, състоящ се от консолидиран баланс към 31 декември 2023 г., консолидиран отчет за приходите и разходите, консолидиран отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към консолидирания финансов отчет, включително пояснения за прилаганата счетоводна политика.

Сметната палата изразява мнение, че с изключение на ефекта от въпросите, описани в раздел *База за изразяване на квалифицирано мнение* от настоящия доклад, приложеният консолидиран годишен финансов отчет дава вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на община Септември към 31 декември 2023 г. и за нейните консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните ѝ парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси.

База за изразяване на квалифицирано мнение

При одита на приложения консолидиран годишен финансов отчет (ГФО) на община Септември за 2023 г. Сметната палата констатира:

Към 31.12.2023 г. не са коригирани установени при одита на ГФО за 2022 г., следните неправилни отчитания:

1. При одитните процедури за проверка относно извършване на преглед за преоценка/обезценка на нефинансовите дълготрайни активи (НДА) е установено:¹

1.1. В Счетоводната политика (СчП) на Община Септември е възприет подход извършването на преглед за обезценка на нефинансовите активи да е на две години (подт. 4.2 на т. 4 „Оценка след първоначално признаване“ от раздел V „Оценка на активите“).

Неправилно е определено, че при прегледа за обезценка на НДА следва да се извърши съпоставка между отчетната стойност на актива, вместо между балансовата и текущата възстановима стойност.

¹ Одитно доказателство № 1

Не са спазени указанията на Министерство на финансите (МФ), дадени в т. 20 и т. 71 от ДДС № 5 от 2016 г., относно извършване на преценка и обезценка спрямо балансовата стойност на амортизируемите нефинансови дълготрайни активи.

Допуснатото несъответствие е оценено по характер.

1.2. В Община Септември не е извършван преглед за обезценка на НДА през последните четири години.

При извършения финансов одит на ГФО на община Септември за 2022 г. на одитния екип е представена информация, че последният преглед за обезценка на НДА - транспортни средства, е извършен през 2017 г., като за останалите класове активи не е предоставена информация кога е извършен такъв.

През 2023 г. е извършен преглед за обезценка само в три ВРБ² на активи, признати по сметка 2041 „Компютри и хардуерно оборудване“, сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ и сметка 2060 „Стопански инвентар“

В резултат на това, не е извършен преглед за преценка/обезценка на признати в отчетността на общината към 31.12.2023 г. НДА, на обща стойност 40 543 650 лв., в т.ч. в отчетна група „Бюджет“ – 18 753 109 лв.³. и в отчетна група ДСД, в размер на 21 790 541 лв.⁴

Не са спазени сроковете съгласно подт. 4.2 на т. 4 „Оценка след първоначално признаване“ от раздел V „Оценка на активите“ от Счетоводната политика (СчП) на Община Септември – веднъж на две години и т. 86 от ДДС № 7 от 2017 г. на МФ – най-малко веднъж на три години, във връзка с извършването на преглед за обезценка/преценка на нефинансовите дълготрайни активи.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 16.23. от ДДС №20 от 2004 г., във връзка с т. т. 7.1 и 7.2 на Счетоводен стандарт (СС) 16 Дълготрайни материални активи, относно оценките след първоначално признаване на ДМА. Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 20 и т. 71 на ДДС № 5 от 2016 г. относно съпоставяне на текущата възстановима стойност на активите с балансовата им стойност при извършване на преглед за преценка.

Допуснатото е оценено като съществено по характер.

2. Към 31.12.2023 г.,⁵ не са съставени счетоводни записи за коригиране на следните неправилни отчитания, установени при извършените финансови одити на ГФО на общината за предходни отчетни години:

2.1. Неправилни отчитания в Общинска администрация - Септември (ОБА), първостепенен разпоредител с бюджет (ПРБ) и второстепенни разпоредители с бюджет (ВРБ), установени при финансовите одити на ГФО на общината за 2019 г., 2020 г. и 2022 г.:⁶

2.1.1. В ОБА:

а) С акт за общинска собственост (АОС) № 3495 от 21.03.2019 г. е актуван земеделски имот, непризнат в предходни отчетни периоди в отчетността на общината, който е осчетоводен през 2019 г. по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“

² СУ „Христо Ботев“ с. Карабунар – сметка 2049, СУ „Христо Смирненски“ гр. Септември – сметки 2041, 2049 и 2060 и ОУ „Кирил и Методий“ с. Ковачево – сметка 2041

³ признати по шифри 0011 „Сгради“ – 12 996 578 лв., 0012 „Компютри, транспортни средства и оборудване“ – 2 695 993 лв., 0013 „Стопански инвентар“ – 345 080 лв., 0017 „Земи, гори и трайни насаждения“ – 2 709 504 лв., 0020 „Нематериални дълготрайни активи“ – 5 954 лв.

⁴ признати по шифри 0015 „Инфраструктурни обекти“ – 14 985 085 лв., 0016 „Активи с историческа и художествена стойност и книги“ – 84 476 лв., 0017 „Земи, гори и трайни насаждения“ – 6 720 979 лв.

⁵ предвид неизвършения преглед за преценка/обезценка на НДА през последните четири години.

⁶ Одитно доказателство № 1

(отчетна група ДСД) неправилно по данъчна оценка, в размер на 1 664 лв., вместо по справедлива стойност;

б) Два актива⁷, на обща стойност 385 703 лв., са балансово признати през 2020 г. по дебита на сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ в отчетна група „Бюджет“ на стойности, съгласно издадени данъчни оценки, без да е извършен преглед за определяне на справедливата им стойност;⁸

в) Пет актива (поземлени имоти), на обща стойност 245 539 лв., са балансово признати по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ с определената в АОС данъчна оценка, без извършен преглед за определяне на справедливата им стойност. За актуваните имоти няма издадени по-рано актове за общинска собственост, но активите са били включени в имотните регистри на общината;⁹

г) Актувани с три АОС^{10, 11} сгради и прилежащите им земи, на читалищата „Селска пробуда“ - с. Варвара, „Христо Смирненски“ - гр. Ветрен и „Христо Ботев - 1928“ - с. Ковачево, са признати през 2022 г. в баланса по данъчна оценка, в общ размер на 177 185 лв., в т.ч. по сметки 2031 „Административни сгради“ (161 232 лв.), 2039 „Други сгради“ (509 лв.) и 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ (11 110 лв.);¹²

д) Двадесет и един новоактувани поземлени имота,¹³ с обща площ от 210 766 кв.м., са признати през 2022 г. в баланса по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ по данъчна оценка в общ размер на 446 141 лв.

На одитния екип не е предоставена информация за извършен от общината анализ доколко данъчната оценка на активите се явява надежден индикатор за определяне на тяхната справедлива стойност.

2.1.2. В кметство с. Ветрен дол, ВРБ на община Септември,^{14, 15} четиринадесет новоактувани поземлени имота, с площ от 44 346 кв.м., са признати в баланса по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“, по данъчна оценка в общ размер на 85 219 лв.

Одитният екип не може да потвърди верността на стойността, по която са признати имотите, тъй като данъчната оценка може да се използва само доколкото се явява надежден индикатор за справедливата стойност на съответния имот (земя или сграда), в противен случай, тя не би следвало да се взема предвид. Съгласно чл. 26, ал. 1, т. 9 от ЗСч оценяването на балансовите позиции, които са признати във финансовите отчети, се извършва по цена на придобиване, която може да е покупна цена или себестойност или друг метод, когато това се изисква в приложимите счетоводни стандарти.

Не са спазени изискванията на т. 4.7 от СС 16 „Дълготрайни материални активи“, т. А.2, раздел V „Оценка на активите“ от СчП на община Септември и чл. 26, ал. 1, т. 9 от Закона за счетоводството (ЗСч) за оценяването на балансовите позиции, които са признати във финансовите отчети. Допуснатото е в нарушение на принципа за оценяване на позициите, признати във финансовите отчети, да се извършва по цена на придобиване, която може да е покупна цена или себестойност или по друг метод, когато това се изисква в приложимите счетоводни стандарти.

⁷ Актувани с АОС №№ 72/2002 г. и 292/2012 г.

⁸ Установено при финансовия одит на ГФО за 2020 г.

⁹ Установено при финансовия одит на ГФО за 2020 г.

¹⁰ АПОС № 3818 от 21.06.2022 г., АПОС № 3822 от 27.07.2022 г. и АПОС 3823 от 28.07.2022 г.

¹¹ Одитно доказателство № 1

¹² Установено при финансовия одит на ГФО за 2022 г.

¹³ Одитно доказателство № 1

¹⁴ Одитно доказателство № 1

¹⁵ Установено при извършения финансов одит на ГФО за 2022 г.

Предвид недобрата практика, прилагана и в предходни отчетни периоди, за признаване на придобитите по безвъзмезден начин активи по данъчна оценка вместо по тяхната справедлива стойност, допуснатото е оценено като съществено по характер.

2.1.3. Във връзка с извършена през 2019 г. промяна на отчетната стойност на актив „Поликлиника“, месечната амортизация за актива е определена като новата амортизируема стойност е разпределена за 252 месеца, а не за оставащите 223 месеца от срока на годност. Новата амортизируема стойност неправилно е определена, в размер на 177 534 лв., вместо 156 578 лв., тъй като не са приспаднати начислените към датата на преоценката амортизации, в размер на 20 956 лв.

В амортизационния план за 2022 г. неправилно не е отразена акумулираната амортизация за актива към месеца на промяната на отчетната стойност (към 31.05.2019 г.), в размер на 20 956 лв., в резултат на което към 31.12.2022 г. балансовата стойност на актива в амортизационния план неправилно е увеличена със същата сума (167 494 лв., вместо 146 538 лв.) спрямо балансовата стойност от счетоводния баланс.

През месец декември 2023 г. е увеличена отново стойността на актива с размера на извършен основен ремонт (480 732 лв.). Новите отчетна стойност и балансова стойност са съответно в размер на 678 508 лв., и 639 775 лв. Съставени са счетоводни записи за коригиране на разходите за амортизация, в размер на (-) 4 572 лв., в резултат на което разликата в балансовата стойност на актива в амортизационния план (623 385 лв.) е с 20 962 лв., по-малко в сравнение с тази по баланса на общината (644 347 лв.).

Не са спазени изискванията на т. 46 от ДДС № 5 от 2016 г. на МФ, при наличието на събития или на новопостъпила информация, водещи до промени в някои от параметрите, в резултат на което се очаква съществена промяна на разхода за амортизации или неговото разпределение по години, да се ревизират първоначалните предположения и очаквания на съответните параметри, залежали при определянето на първоначалния размер и разпределението на амортизацията за срока на годност на актива.

Неправилното отчитане не оказва влияние на балансовата стойност на актива към 31.12.2023 г., но при цялостното изпълнение на новия амортизационен план би довело до повторно начисляване на разходи за амортизация, в размер на 20 962 лв.

Допуснатото е оценено по характер.

2.2. При извършения финансов одит на ГФО на общината за 2020 г. са установени следните неправилни отчитания:¹⁶

2.2.1. За счетоводно отразяване на преактуван поземлен имот в с. Карабунар, признат в отчетността на общината в предходен отчетен период, по издаден нов АОС № 3642 от 04.11.2020 г., с данъчна оценка в размер на 119 946 лв., са съставени счетоводни операции:

- по кредита на сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“, със стойност 4 238 лв., по която активът е признат в отчетността за първи път - за отразяване на промяната в характера на собствеността на имота от публична общинска в частна общинска собственост, и

- по дебита на сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“, със стойност 115 708 лв., представляваща разликата до новата данъчна оценка, в размер на 119 946 лв.

Счетоводните операции са съставени без да е извършен преглед за обезценка/преоценка и съответно да бъде определена справедлива стойност на имота.

¹⁶ Одитно доказателство № 1

Следвало е да се съставят само записвания по аналитични партии и подсметки към синтетичната счетоводна сметка, по която е отразяван съществуващия до момента актив.

Предвид съществената разлика между отчетната стойност и новата данъчна оценка на актива, следвало е от общината да се извърши анализ относно това, дали активът е бил включен или следва да се включи при периодичен преглед за преоценка, като се определи неговата справедлива стойност.¹⁷

Не са спазени изискванията на чл. 24, ал. 1 от ЗСч за вярно и честно представяне на имущественото състояние на предприятието и на т. 16.23 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ относно оценките след първоначално признаване на ДМА.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 16.23 от ДДС № 20 от 2004 г., във връзка с т.т. 7.1 и 7.2 на СС 16 „Дълготрайни материални активи“ относно оценките след първоначално признаване на ДМА. Фигуриращите в новосъставените АОС данъчни оценки може да се използват при обезценката/преоценката само доколкото се явяват надежден индикатор за справедливата стойност на съответните имоти, в противен случай не би следвало да се вземат предвид.

С размера на допуснатото неправилно отчитане (115 708 лв.) неправилно са завишени шифър 0017 „Земи, гори и трайни насаждения“ от актива и шифър 0402 „Акумулирано изменение на нетните активи от минали години“ от пасива на баланса.

2.2.2. С договор от 10.12.2019 г., Министерство на здравеопазването (МЗ), чрез Областна администрация – Пазарджик, прехвърля безвъзмездно на община Септември право на собственост върху земя и сгради. Имотите са актувани от общината с Акт за публична общинска собственост (АПОС) № 3581 от 17.12.2019 г. и към датата на утвърждаване на акта са с данъчна оценка от 142 123 лв. (в т.ч. на земята, в размер на 45 064 лв., и на сградите, в размер на 97 059 лв.).

В счетоводните регистри на ОБА (ПРБ), през 2019 г. имотите са признати неправилно по данъчна оценка (142 123 лв.) по дебита на сметки 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ (45 064 лв.), 2031 „Административни сгради“ (74 281 лв.), 2032 „Жилищни сгради, общежития и апартаменти“ (8 181 лв.) и 2039 „Други сгради“ (14 597 лв.). Следвало е да бъдат признати по балансовата стойност, фигурираща в отчетността на бюджетната организация-прехвърлител.

В МЗ, отчетната стойност, в размер на 701 086 лв., на безвъзмездно прехвърлените активи и акумулирана амортизация, в размер на 16 399 лв., са отписани от счетоводните регистри през м. януари 2020 г. Балансовата им стойност, в размер на 684 687 лв. (в т.ч. земя – 89 981 лв. и сгради – 594 706 лв.), е отписана в съответствие с указанията на МФ, дадени с т. 22 от ДДС № 5 от 2016 г., във връзка с т. 20.6 от ДДС № 20 от 2004 г., съгласно които в случаите на безвъзмездно прехвърляне на амортизируеми активи между бюджетни организации в системата на различни първостепенни разпоредители прехвърлителят и получателят отразяват активите по балансовата им стойност, към датата на прехвърляне.

В ОБА, на основание на получени от МЗ през м. юни 2020 г. документи с характеристиките на имотите, са съставени счетоводни операции за увеличение на отчетната им стойност със сумата от 558 963 лв. (разликата между 701 086 лв. и 142 123 лв.), по дебита на сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ –

¹⁷ т. 7.2 от СС 16, съгласно която преоценките на дълготрайни материални активи трябва да се правят достатъчно редовно, така че балансовата стойност на дълготрайните материални активи да не се различава съществено от тази, която би била определена при използването на справедливата стойност към датата на финансовия отчет

44 917 лв., и дебита на сметките от подгрупа 203 „Сгради“ – 514 046 лв., вместо с 497 647 лв. с размера на балансовата стойност към датата на прехвърляне.

В резултат на съставените в ОБА счетоводни операции, към 31.12.2023 г. отчетната стойност на имотите е в общ размер на 701 086 лв., вместо 684 687 лв., в т.ч. на земята - правилно в размер на 89 981 лв., а на сградите - неправилно в размер на 611 105 лв., вместо 594 706 лв.¹⁸

Счетоводното отразяване на прехвърлянето на имотите между МЗ и община Септември не е отчетено от прехвърлителя и получателя по балансова стойност на прехвърлителя (684 687 лв.), като не са спазени указанията на МФ, дадени с т. 22 от ДДС № 5 от 2016 г., и изискванията на чл. 24, ал. 1 от ЗСч за вярно и честно представяне на имущественото състояние на предприятието.

Неправилно съставените в ОБА счетоводни операции са довели към 31.12.2023 г. до завишена отчетна стойност на сградите с 16 399 лв., завишена балансова стойност на сградите с 14 429 лв. и начислени в повече разходи за амортизации на сградите – 1 970 лв. (в т.ч. 492 лв. през 2023 г.), поради което към 31.12.2023 г. е завишен шифър 0011 „Сгради“ от баланса с 14 429 лв. и е завишен шифър 0603 „Разходи за амортизации“ с 492 лв. от ОПР.

2.3. Неправилни отчитания, установени при извършения финансов одит на ГФО на общината за 2021 г.:¹⁹

2.3.1. Неправилни отчитания на признати в отчетността НДА, некоригирани към 31.12.2023 г.:

а) В ОБА (ПРБ) и кметство с. Карабунар, ВРБ на община Септември, пет²⁰ поземлени имота – общинска собственост, са признати по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ по данъчна оценка, на обща стойност 130 399 лв., определена в АОС към 31.12.2021 г.

В Кметство с. Карабунар (ВРБ), за един от имотите има съставен по-рано АОС от 2014 г., с данъчна оценка от 4 408 лв. На основание на издадения през 2021 г. нов АОС, с данъчна оценка в размер на 121 730 лв., без основание е съставена счетоводна операция по дебита на сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ с разликата до новата данъчна оценка, в размер на 117 322 лв., вместо да се допълни аналитичната информация за новосъставения АОС за имота.

Предвид съществената разлика между отчетната стойност и новата данъчна оценка на актива, следвало е от общината да се извърши анализ относно това, дали активът е бил включен или следва да се включи при периодичен преглед за преоценка, като се определи неговата справедлива стойност.²¹

б) В ОБА (ПРБ), преактуван поземлен имот, на стойност 2 335 лв., признат в счетоводните регистри през предходен отчетен период, на основание издаден нов АОС е признат в отчетността по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“, в отчетна група ДСД, с определената данъчна оценка.

в) При признаването в отчетността на разделен актив – сгради и прилежаща земя, са допуснати следните неправилни отчитания:

¹⁸ Равна с балансовата стойност на сградите по баланса на МЗ.

¹⁹ Одитно доказателство № 1

²⁰ В т.ч. число два имота, на обща стойност 2 173 лв., в ОБА (ПРБ) и три имота, на обща стойност 128 226 лв., в кметство с. Карабунар (ВРБ).

²¹ Т. 7.2 от СС 16, съгласно която преоценките на дълготрайни материални активи трябва да се правят достатъчно редовно, така че балансовата стойност на дълготрайните материални активи да не се различава съществено от тази, която би била определена при използването на справедливата стойност към датата на финансовия отчет.

В предходен отчетен период са признати в отчетността на общината неправилно по данъчната оценка, определена с АПОС № 2949 от 2017 г., следните активи: по сметка 2039 „Други сгради“ - масивна сграда, със стойност 5 820 лв., признати разходи по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ - незавършена сграда, със стойност 475 310 лв. и по сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ – земя, със стойност 314 160 лв.

През 2021 г. имотът е разделен с два АОС на сграда с прилежаща земя²² и на УПИ²³, без промяна в параметрите на първоначално признатите активи.

Признаването в отчетността на разделените активи на основание два новосъставени АПОС е извършено по определените данъчни оценки.

- в отчетна група „Бюджет“, – по сметка 2039 „Други сгради“ със стойност 5 617 лв.; по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ – със стойност 458 757 лв., и по сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ със стойност 102 816 лв., и

- по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ със стойност 264 180 лв. в отчетна група ДСД.

Предвид прекласифицирането на част от прилежащата земя към сграда в поземлен имот е следвало от общината да се определи справедливата му стойност.

На одитния екип не е предоставена информация за извършен от общината анализ доколко данъчната оценка на активите се явява надежден индикатор за определяне на тяхната справедлива стойност, което не позволява да се потвърди избраният подход за първоначалното признаване на дълготрайните активи.

По време на одита, от одитният екип са анализирани разпоредителни сделки с имоти (земи) – общинска собственост, реализирани през 2021 г., по стойности, които значително се различават от данъчните оценки на имотите. Средната стойност, по която са осчетоводени имотите е 6.25 лв. на 1 кв.м., а средната пазарна стойност на продадените през 2021 г. общински имоти е приблизително три пъти по-висока от балансовата им стойност. Извършена продажба на публичен търг на сграда с прилежаща земя през одитирания период е на стойност шест пъти по-висока от данъчната оценка на активите.

Предвид неизвършения преглед за преоценка/обезценка на НДА, установените неправилни отчитания не са коригирани към 31.12.2023 г.

Одитният екип не може да потвърди стойността, по която са признати имотите, тъй като данъчната оценка може да се използва само доколкото се явява надежден индикатор за справедливата стойност на съответния имот (земя или сграда), в противен случай, тя не би следвало да се взема предвид. Съгласно чл. 26, ал. 1, т. 9 от ЗСч оценяването на балансовите позиции, които са признати във финансовите отчети, се извършва по цена на придобиване, която може да е покупна цена или себестойност или друг метод, когато това се изисква в приложимите счетоводни стандарти.

Не са спазени изискванията на чл. 24, ал. 1 от ЗСч за вярно и честно представяне на имущественото състояние на предприятието.

Не са спазени изискванията на т. 4.7 от СС 16 „Дълготрайни материални активи“, т. А. ДМА, 2. Метод на оценка на ДМА от раздел V „Оценка на активите“ от СчП на община Септември.²⁴

²² С АПОС № 3780 от 2021 г. се актуват със следните данъчни оценки: масивната сграда на стойност 5 617 лв., незавършената сграда на стойност 458 757 лв. и прилежаща земя на стойност 102 816 лв.

²³ С АПОС № 3781 от 2021 г. се актува поземлен имот с данъчна оценка 264 180 лв.

²⁴ В Раздел V, т. 4 от Счетоводната политика на община Септември е определен препоръчителен подход за оценка на НДА след първоначално признаване

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 16.23. от ДДС № 20 от 2004 г., във връзка с т.т. 7.1 и 7.2 на СС 16 „Дълготрайни материални активи“ относно оценките след първоначално признаване на ДМА.

Предвид неправилния подход за първоначално признаване на НДА, прилаган и в предходни отчетни периоди, допуснатото е оценено като съществено по характер.

2.3.2. В Професионална гимназия по механизация на земеделското стопанство – гр. Септември, ВРБ на община Септември, е извършено неправилно класифициране на ДМА, с обща стойност 15 095 лв., и не е приложен единен подход за счетоводното класифициране на активи:

а) активи, на обща стойност 9 653 лв., с индивидуални стойности при тяхното първоначално признаване под определения със счетоводната политика на общината стойностен праг на същественост за признаване на ДМА от 500 лв. без ДДС, неправилно са признати по баланса на общината като ДМА по сметка 2041 „Компютри и хардуерно оборудване“.

Неправилно класифицираните като ДМА активи са отразени в амортизационния план с отрицателна балансова стойност към 31.12.2023 г., в размер на 22 747 лв. Отрицателната балансова стойност е в резултат на невключен в амортизационния план актив „компютър“, с отчетна стойност от 535 лв., и определена амортизация, в размер на 28 090 лв., по аналитична партида с наименование „обща партида“ с отчетна стойност от 60 лв.

Не е спазен определения в раздел V, „Оценка на активите“, т. А.ДМА, т. 1.2 от Счетоводната политика на община Септември стойностен праг за признаване на ДМА от 500 лв. без ДДС, във връзка с т. 16.16 от ДДС № 20 от 2004 г.

С балансовата стойност на неправилно класифицираните като ДМА активи, в размер на 22 212 лв., са занижени шифри 0012 „Компютри, транспортни средства, оборудване“ и 0402 „Акумулирано изменение на нетните активи от минали години“ от актива и пасива на баланса.

б) Неправилно по сметка 2060 „Стопански инвентар“ са признати придобити през предходни години активи (климатици), на обща стойност 5 442 лв., вместо по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“. Активите са отразени в амортизационния план с балансова стойност към 31.12.2023 г. в размер на 1 986 лв.²⁵

Не е спазено приложение № 2 от Счетоводната политика на община Септември за класификация на разходите за придобиване на дълготрайни активи, във връзка с изискванията за осчетоводяване на стопанските операции по сметки в съответствие с техния характер, съгласно Сметкоплана на бюджетните организации (СБО), утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

С балансовата стойност на неправилно класифицираните ДМА е завишен шифър 0013 „Стопански инвентар и други ДМА“ и е занижен шифър 0012 „Компютри, транспортни средства, оборудване“ от актива на баланса.

в) по сметки 2041 „Компютри и хардуерно оборудване“, 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ и 2060 „Стопански инвентар“ са признати придобити през предходни отчетни периоди активи „павилион“, със стойности съответно 600 лв., 25 270 лв. и 4 200 лв.

Не е приложен единен подход в системата на първостепенния разпоредител с бюджет за счетоводното класифициране на активите. В Счетоводната политика на община Септември не е регламентиран ред за отчитане на такива активи.

²⁵ Актив „Климатик“, с отчетна стойност от 1 382 лв., не е включен в амортизационния план, въпреки че е отразен в инвентарната книга.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 61 от ДДС № 20 от 2004 г. относно прилагането на унифицирана счетоводна политика в рамките на цялата система от подведомствени разпоредители.

Допуснатото несъответствие е оценено по характер.

2.4. Неправилни отчитания, установени при извършения финансов одит на ГФО на общината за 2022 г.:²⁶

2.4.1. В ОБА (ПРБ):

а) за отчитане на преактуван поземлен имот, признат в отчетността на общината в предходен отчетен период, съгласно издаден нов АОС № 3845 от 13.10.2022 г., с площ на имота от 15 059 кв. м., и нова данъчна оценка, в размер на 38 852 лв., са съставени счетоводни операции по кредита на сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ със стойността по стария АОС (данъчна оценка в размер на 4 066 лв.), и по дебита на сметката, в кореспонденция със сметка 7801 „Преоценка на нефинансови дълготрайни активи“, със стойност, в размер на 34 786 лв., представляваща разликата до новата данъчна оценка. Счетоводните записи са съставени без да е извършен преглед за обезценка/преоценка и съответно определяне на справедлива стойност на имота;

б) Поземлен имот, с площ 21 251 кв. м., е признат в баланса на общината в предишен отчетен период по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ със стойност от 1 864 лв. Издаден е нов АОС № 3796 от 14.01.2022 г., в който са включени земя и едноетажна полумасивна сграда, с площ 90 кв.м. (с данъчна оценка 2 576 лв.), непризната в отчетността на общината. Поземленият имот е прекласифициран в отчетна група „Бюджет“ по дебита на сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ със стойността на новата данъчна оценка, в размер на 73 103 лв., в кореспонденция със сметки 7602 „Прехвърлени активи и пасиви между отчетни групи „Бюджет“ и „Други сметки и дейности“, със стойност 1 864 лв., и 7801 „Преоценки на нефинансови дълготрайни активи“, със стойност 71 239 лв., представляваща разликата до новата данъчна оценка.

Сградата е призната в баланса по дебита на сметка 2039 „Други сгради“ неправилно по данъчната оценка от 2 576 лв., вместо по справедлива стойност.

Предвид съществената разлика между отчетната стойност (1 864 лв.) и новата данъчна оценка на актива (73 103 лв.), следвало е от общината да се извърши анализ относно това, дали активът е бил включен или следва да се включи при периодичен преглед за преоценка, като се определи неговата справедлива стойност.

2.4.2. В Център за подкрепа и личностно развитие (ЦПЛР) - Детски комплекс, ВРБ на община Септември, преактуван през 2022 г. поземлен имот е признат в баланса по данъчна оценка, в размер на 15 059 лв., в т.ч. по сметки 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ (11 751 лв.) и 2031 „Административни сгради“ (3 308 лв.). Имотът е признат през 2022 г. след прехвърляне от ОБА (ПРБ), където при първоначалното му признаване са съставени следните счетоводни записи за едноетажна сграда, със застроена площ от 134 кв.м., призната в баланса на ОБА (ПРБ) в предходен отчетен период по сметка 2031 „Административни сгради“ със стойност 2 595 лв.

Въз основа на издаден нов АОС № 3821 от 08.07.2022 г., с включени сградата и земя, с площ 3 416 кв.м., която не е призната в отчетността на общината, е съставен счетоводен запис по дебита на сметка 2031 „Административни сгради“ в кореспонденция със сметка 7801 „Преоценки на нефинансови дълготрайни активи“ със сумата от 713 лв., до достигане на данъчната оценка от 3 308 лв. Земята е призната в

²⁶ Одитно доказателство № 1

баланса по дебита на сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ по данъчната оценка от 11 751 лв. Счетоводните записи са съставени в ОБА (ПРБ) без да се определи справедливата стойност на активите.

Одитният екип не може да потвърди стойността на признатите активи (имоти) към 31.12.2023 г., тъй като данъчната оценка може да се използва само доколкото се явява надежден индикатор за справедливата стойност на съответния имот (земя или сграда), в противен случай, тя не би следвало да се взема предвид.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 16.23 от ДДС № 20 от 2004 г., във връзка с т.т. 7.1 и 7.2 на СС 16 „Дълготрайни материални активи“ относно оценките след първоначално признаване на ДМА.

Предвид неправилния подход за първоначално признаване на НДА, прилаган и в предходни отчетни периоди, допуснатите неправилни отчитания са оценени като съществени по характер.

2.4.3. Въведена в експлоатация през месец септември 2014 г. спортна площадка на открито за мини футбол²⁷, финансирана и изградена от Министерство на младежта и спорта, след решение на Общински съвет – Септември²⁸ за учредяване на безвъзмездно право на строеж, не е призната в баланса на община Септември по сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“ в отчетна група ДСД, и не са начислени разходи за амортизация на актива, за периода от м. октомври 2014 г. до 31.12.2023 г.

В ОБА (ПРБ), извършени през 2022 г. разходи за основен ремонт на спортната площадка, в размер на 59 990 лв., включващи подмяна на настилката от изкуствена трева, неправилно са капитализирани по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ в отчетна група ДСД, вместо да бъдат капитализирани като последващи разходи за актива.

Не са спазени указанията на МФ, дадени с т. 18 от ДДС № 14 от 2013 г. относно капитализирането (признаване балансово) в отчетна група ДСД на инфраструктурните обекти.

Не са спазени указанията на МФ, дадени с т. 16.15 от ДДС № 20 от 2004 г., във връзка с т. 6.1 от СС 16 „Дълготрайни материални активи“ относно отчитането на разходите за подобрения и основен ремонт на ДМА.

Поради липсата на оценка за стойността на първоначално изградената от Министерството на младежта и спорта спортна площадка, допуснатото се оценява като съществено по характер.

С размера на неправилно отчетения основен ремонт, в размер на 59 990 лв., е завишен шифър 0014 „ДМА в процес на придобиване“ и е занижен шифър 0015 „Инфраструктурни обекти“ от актива на баланса.

3. В приложението към ГФО на община Септември за 2023 г. не е оповестена информация за:²⁹

а) приблизителната счетоводна оценка на незавършеното строителство, съгласно указанията, дадени с т.16.6 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ;

В община Септември не е определена приблизителна счетоводна оценка на незавършеното строителство към 31.12.2023 г. с разликата до фактическите разходи, съгласно указанията на Министерство на финансите.

²⁷ Спортна площадка за мини футбол в УПИ II, кв. 184 на гр. Септември.

²⁸ Решение № 610 от 17.03.2014 г.

²⁹ Одитни доказателства № 5

б) стойността на поетите ангажименти за придобиване на дълготрайни материални активи, включително размера на авансовите плащания, съгласно изискванията, дадени с т. 12, буква „г“ от СС 16 „Дълготрайни материални активи“;

в) стойността на поетите ангажименти за придобиване на нематериални активи, включително размера на авансовите плащания, съгласно изискванията, дадени с т. 10, буква „д“ от СС 38 „Нематериални дълготрайни активи“.

Допуснатото е оценено по характер.

4. Установени са следните случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби:

4.1 При извършените одитни процедури за проверка на отчитането на временни безлихвени заеми от централния бюджет в община Септември към 31.12.2023 г.³⁰ е установено:

Община Септември е в процедура на финансово оздравяване, съгласуван е План за финансово оздравяване за периода от 2017 г. до 2019 г., със становище от министъра на финансите. През 2017 г. община Септември е получила временен безлихвен заем от ЦБ, в размер на 3 352 625 лв., за изпълнение на актуализиран план за финансово оздравяване на община Септември за периода от 2017 г. до 2019 г. на основание чл. 130ж от Закона за публичните финанси. Средствата са отпуснати на основание Решение № 664 от 28.03.2017 г. на Общински съвет – Септември, писмо с изх. № 04-00-33 от 31.03.2017 г. и искане за отпускане на безлихвен заем от ЦБ до министъра на финансите. С писмо, изх. № 08-00-304 от 05.04.2017 г., на министъра на финансите е изпратено становище по актуализиран план за финансово оздравяване на община Септември. Крайният срок за погасяване е 31.12.2019 г., като към тази дата не са извършени плащания за погасяване на безлихвения заем от ЦБ.

През 2020 г. община Септември е погасила общо 621 300 лв., в резултат на което просрочената стойност на дължимия и невъзстановен в срок заем от ЦБ е в размер на 2 731 325 лв.

През 2020 г. община Септември е получила нов безлихвен заем от ЦБ на основание чл. 52, ал. 1, т. 2 и чл. 103, ал. 1 и 5 от ЗПФ, в размер на 2 656 800 лв., със срок на окончателно възстановяване до 23.12.2021 г. Безлихвеният заем е предназначен за погасяване чрез прихващане на невъзстановения размер от 2 731 325 лв. от предходния безлихвен заем, получен през 2017 г.

В резултат от извършеното прихващане, съгласно писмо изх. № 08-00-2254 от 17.12.2020 г. на министъра на финансите, дължимият остатък към 31.12.2020 г. по безлихвения заем за сметка на ЦБ, отпуснат на община Септември по реда на чл. 130ж, ал. 1 от ЗПФ е в размер на 74 525 лв., а общата дължима стойност на двата безлихвени заема възлиза на 2 731 325 лв.

През 2021 г. община Септември е погасила дължимият остатък от 74 525 лв. по получения безлихвен заем по реда на чл. 130ж, ал. 1 от ЗПФ през 2017 г.

През 2021 г. е извършено прихващане, в размер на общо 296 921 лв., от изравнителната субсидия за 2021 г. на община Септември за лихви по невъзстановения в срок безлихвен заем от ЦБ.

С писмо, изх. № 08-00-2378 от 30.11.2021 г., министърът на финансите удължава срока за възстановяване на непогасения безлихвен заем от ЦБ на основание чл. 52, ал. 1, т. 2 и чл. 103, ал. 1 и ал. 5 от ЗПФ, в размер на 2 656 800 лв., по предложена от община Септември схема за погасяване до 23.12.2022 г.

³⁰ Одитни доказателства № 6

През 2022 г., на основание чл. 52, ал. 1, т. 2 и чл. 103, ал. 4 от ЗПФ, министърът на финансите с писмо, изх. № 08-00-2588 от 22.12.2022 г., отпуска на община Септември временен безлихвен заем, в размер на 2 656 800 лв., и срок за погасяване до 23.12.2023 г., като с отпуснатия заем се прихваща подлежащият на възстановяване от общината до 23.12.2022 г. заем в същия размер.

В резултат на извършеното прихващане е удължен срока за възстановяване на непогасения до края на 2022 г. безлихвен заем от ЦБ до 23.12.2023 г., по предложен от община Септември погасителен план.

През 2023 г. не са извършени плащания за погасяване на кредита.

С писма с изх. № 04-00-177 от 14.11.2023 г. и № 04-00-215-1 от 21.12.2023 г. и № 04-00-215-2 от 22.12.2023 г. до министъра на финансите, община Септември отправя искане за отпускане на нов безлихвен заем от Централния бюджет, в размер на 2 656 800 лв., с който да бъде погасен отпуснатия и непогасен заем.

В отговор на изпратените писма, с писмо изх. № 08-00-3004 от 21.12.2023 г. министърът на финансите е уведомил община Септември, че предвид финансовото състояние на общината и с оглед спазване на бюджетната дисциплина, искането за предоставяне на заем по реда на чл. 103, ал. 1 от ЗПФ ще бъде разгледано след като бъде въведена в общината ефективно Интегрираната финансово-информационна система за общините (ИФИСО).

През одитирания период, размера на дължимата сума от 2 656 800 лв. по отпуснатия временен безлихвен заем, отчетена по сметка 4611 „Временни безлихвени заеми от/за централния бюджет“ е осчетоводен и по кредита на сметка 9928 „Просрочени задължения по заеми“.

През 2023 г. не са извършени плащания за погасяване на кредита, в резултат от което дължимият остатък по безлихвения заем за сметка на ЦБ, отпуснат на община Септември по реда на чл. 130ж, ал. 1 от ЗПФ е в размер на 2 656 800 лв. към 31.12.2023 г.

Не са спазени условията на погасителния план на ползвания безлихвен заем от ЦБ на основание чл. 52, ал. 1, т. 2 и чл. 103, ал. 1 и ал. 5 от ЗПФ, в размер на 2 656 800 лв. Определеният с писмо изх. № 08-00-2588 от 22.12.2022 г. срок за възстановяване на отпуснатия заем до 23.12.2023 г. не е спазен.

Обстоятелството не е оповестено в Приложението към консолидирания ГФО за 2023 г. на община Септември.

4.2. Община Септември отговаря на условията по чл. 130а, ал. 1 от ЗПФ за определянето ѝ като община с финансови затруднения през 2024 г., въз основа на данните от годишния отчет за касовото изпълнение на бюджета на общината и оборотната ведомост към 31.12.2023 г.:³¹

4.2.1. Наличните към края на годината задължения за разходи по бюджета на общината са в размер на 16 558 662 лв. и представляват 58,92 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за периода от 2020 г. до 2023 г. (28 103 967 лв.). Превишението на бюджетния показател е в размер на 12 343 067 лв. или 43,92 на сто в повече спрямо допустимите 15 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за последните четири години.

Не са спазени изискванията на чл. 94, ал. 3, т. 1 във връзка с чл. 130а, ал. 1, т. 2 от ЗПФ наличните към края на годината задължения за разходи по бюджета на общината да не надвишават 15 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за последните 4 години, във връзка с § 2 от ДР на ЗПФ, което се счита за нарушение на бюджетната дисциплина.

³¹ Одитно доказателство № 7

4.2.2. Наличните към края на годината поети ангажименти за разходи по бюджета на общината по чл. 94, ал. 3, т. 2 от ЗПФ, предвид изключенията по чл. 92³² от Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2023 г. са в размер на 28 111 119 лв. Превишението на бюджетния показател е в размер на 14 059 136 лв. или сто на сто спрямо допустимите 50 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за периода от 2020 г. до 2023 г. (28 103 967 лв.).

Не са спазени изискванията на чл. 94, ал. 3, т. 2 във връзка с чл. 130а, ал. 1, т. 3 от ЗПФ и чл. 92 от ЗДБРБ за 2023 г. наличните към края на годината поети ангажименти за разходи по бюджета на общината да не надвишават 50 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за последните 4 години, във връзка с § 2 от ДР на ЗПФ, което се счита за нарушение на бюджетната дисциплина.

4.2.3. Наличните към края на годината просрочени задължения по бюджета на общината са в размер на 5 959 892 лв. и представляват 17,50 на сто от отчетените разходи за 2023 г. (34 053 581 лв.). Превишението на бюджетния показател е в размер на 4 257 213 лв. или 12,5 на сто в повече спрямо допустимите 5 на сто от отчетените разходи за последната година.

Не са спазени изискванията на чл. 94, ал. 3, т. 3 във връзка с чл. 130а, ал. 1, т. 4 от ЗПФ наличните към края на годината просрочени задължения по бюджета на общината да не надвишават 5 на сто от отчетените за последната година разходи на общината, във връзка с § 2 от ДР на ЗПФ, което се счита за нарушение на бюджетната дисциплина.

4.2.4. Към 31.12.2022 г. просрочените задължения по бюджета на общината са в размер на 3 423 677 лв. и представляват 11,2 на сто от отчетените разходи за 2022 г. (30 469 167 лв.). Превишението на бюджетния показател е в размер на 1 900 219 лв. или 6,2 на сто в повече спрямо допустимите 5 на сто от отчетените разходи за последната година. Към 31.12.2023 г. просрочените задължения са в размер на 5 959 892 лв., или с 2 536 215 лв. (74 на сто) в повече спрямо отчетените към края на предходната година просрочени задължения

Не са спазени изискванията на чл. 128, ал. 4 от ЗПФ да не се допуска увеличение на наличните по бюджета на общината към края на годината просрочени задължения спрямо отчетените към края на предходната година, ако наличните към края на предходната година просрочени задължения надвишават 5 на сто от отчетените.

4.3. В община Септември през 2016 г. е приета Стратегия за управление на риска за периода 2016 г. - 2019 г.³³ Стратегията не е актуализирана, с което са нарушени разпоредбите на чл. 12 от Закона за финансовото управление и контрол.³⁴

³² чл. 92. от ЗДБРБ за 2023 г. - Ограничението по чл. 94, ал. 3, т. 2 от Закона за публичните финанси не се прилага за ангажименти за разходи по сключени договори от общината през периода 2020 - 2023 г.: 1) за извършвани от общината услуги по чл. 62 от Закона за местните данъци и такси; 2) за сметка на трансферите от централния бюджет по чл. 52, ал. 1, т. 1, буква "г" от Закона за публичните финанси

³³ Приета с Решение № 348 от 28.06.2016 г. на Общински съвет – Септември.

³⁴ Чл. 12 (1) Ръководителите на организациите по чл. 2 отговарят за управлението на рисковете.

(2) Управлението на риска включва идентифициране, оценяване и контролиране на потенциални събития или ситуации, които могат да повлияят негативно върху постигане целите на организацията, и е предназначено да даде разумна увереност, че целите ще бъдат постигнати.

(3) За изпълнение на дейностите по ал. 1 и 2 ръководителите утвърждават стратегия, която се актуализира на всеки три години или при настъпване на съществени промени в рисковата среда. Контролните дейности, целящи намаляването на риска, се анализират и актуализират най-малко веднъж годишно.

В общината няма създаден риск-регистър, не са идентифицирани и оценени към 31.12.2023 г. рисковете в областта на финансово-счетоводната дейност.³⁵

Допуснатите несъответствия са установени и през предходни финансови одити на ГФО на община Септември, като към 31.12.2023 г. от ръководството не са предприети съответните действия.

Не са спазени изискванията на чл. 12, ал. 3 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор утвърдената стратегия за управление на риска да се актуализира на всеки три години или при настъпване на съществени промени в рисковата среда и контролните дейности, целящи намаляването на риска, да се анализират и актуализират най-малко веднъж годишно.

4.4. В община Септември не е създаден одитен комитет, въпреки че попада в обхвата на чл. 18, ал. 1 от Закона за вътрешен одит в публичния сектор.³⁶ Съгласно чл. 18 (изм. - ДВ, бр. 51 от 2016 г.), ал. 1 от Закона за вътрешния одит в публичния сектор (изм. и доп. - ДВ, бр. 100 от 2019 г., в сила от 01.01.2020 г.) в общините с изградени звена за вътрешен одит, задължително се създават одитни комитети, които се състоят от 3 до 5 членове, включително и председател, като най-малко две трети от тях са външни за организацията лица. Съгласно чл. 18, ал. 2, т. 3 от същия закон, съставът на одитните комитети в общините се определя от общинските съвети след провеждане на процедурата съгласно наредбата по ал. 11 (от чл. 18) за срок от три години. Наредбата е приета на основание чл. 18, ал. 11 от ЗВОПС с ПМС № 24 от 26.01.2017 г., (обн. ДВ. бр.11 от 31 Януари 2017 г., изм. и доп. ДВ. бр. 88 от 13 октомври 2020 г.).

Не са спазени изискванията за задължително създаване на одитен комитет в общините, в които има изградено звено за вътрешен одит, регламентирани в чл. 18, ал. 1 от Закона за вътрешен одит в публичния сектор, във връзка с чл. 21 от ЗПФ, и във връзка с § 2 от допълнителните разпоредби на ЗПФ, което се счита за нарушение на бюджетната дисциплина.

Сметната палата извърши одита в съответствие със Закона за Сметната палата и МСВОИ (1003-1810). Отговорностите на Сметната палата съгласно МСВОИ (1003-1810) са описани допълнително в раздела *Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет* от настоящия доклад. Сметната палата е независима от община Септември в съответствие с *Етичния кодекс на Сметната палата*, като тя изпълни и своите други етични отговорности в съответствие с този кодекс. Сметната палата счита, че получените одитни доказателства са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на квалифицирано мнение.

Обръщане на внимание – заеми от сметката за чужди средства

Сметната палата обръща внимание на информацията от Приложението към консолидирания годишен финансов отчет, в което е посочено, че община Септември е ползвала временен безлихвен заем от сметката за чужди средства за извършване на плащания по бюджета.

В община Септември през предходни отчетни периоди са ползвани временни безлихвени заеми³⁷ от сметката за чужди средства за извършване на плащания по бюджета, в размер на 458 669 лв.

³⁵ Одитни доказателства № № 2 и 1

³⁶ Одитни доказателства № № 2 и 1

³⁷ Одитно доказателство № 8

За периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г. са ползвани нови безлихвени заеми от набирателната сметка за чужди средства, общо в размер на 11 000 лв.

От получените безлихвени заеми, в размер на 469 669 лв., са възстановени средства, в размер на 16 740 лв. Невъзстановените средства към 31.12.2023 г. са в размер на 452 929 лв.

Информацията е оповестена в приложението – Обяснителна записка към ГФО за 2023 г. на община Септември.

Съгласно чл. 147 от ЗПФ чрез сметките за чужди средства не може да се извършват и отчитат други дейности освен администрирането на чужди средства и дейността на съответните държавни органи по принудително изпълнение и конфискуване на активи и последващото управление и разпределение на събраните средства съгласно изискванията на приложимото законодателство.

Сметната палата е обърнала внимание за ползван и невъзстановен заем от набирателната сметка за чужди средства и при извършените финансови одити на ГФО за 2021 г. и 2022 г.

Правно основание за извършване на одита

Сметната палата извърши одита на основание чл. 54 от Закона за Сметната палата, Програмата за одитната дейност на Сметната палата на Република България за 2024 г. и в изпълнение на Заповед № ОД-04-02-056 от 22.04.2024 г. на Тошко Тодоров, заместник-председател на Сметната палата

Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи, че е необходима, за да даде възможност за изготвянето на консолидирани финансови отчети, които да не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен когато бюджетната организация ще бъде закрыта или нейната дейност ще бъде преустановена.

Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет

Целите на Сметната палата са да получи разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издаде одитен доклад, който да включва одитно мнение. Разумната степен на сигурност е висока

степен на сигурност, но не е гаранция, че финансов одит, извършен в съответствие с МСВОИ (1003-1810), винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилните отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, ще окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от финансовия одит в съответствие с МСВОИ (1003-1810), Сметната палата използва професионална преценка и запазва професионален скептицизъм по време на целия одит. Сметната палата също така:

- идентифицира и оценява рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработва и изпълнява одитни процедури в отговор на тези рискове и получава одитни доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на одитно мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

- получава разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработи одитни процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на бюджетната организация.

- оценява уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.

- достига до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одитни доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако Сметната палата достигне до заключение, че е налице съществена несигурност, от нея се изисква да привлече внимание в одитния си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да изрази модифицирано мнение. Заключениета на Сметната палата се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одитния доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина бюджетната организация да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценява цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя стоящите в основата операции и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Сметната палата комуникира с ръководството наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на финансовия одит и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които са идентифицирани по време на извършвания финансов одит.

Част II. Докладване във връзка с други законови и други отговорности – други констатации при одита на консолидирания финансов отчет

В съответствие с чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата и МСВОИ 12 *Ползи от работата на върховните одитни институции – насочена към подобряване на живота на гражданите*, Сметната палата, за да отговори на очакванията на обществото и за да засили отчетността, прозрачността и интегритета на бюджетните организации, комуникира в одитния доклад констатираните неправилни отчитания, коригирани по време на одита, и съществени недостатъци на вътрешния контрол, освен когато:

- дадена констатация се отнася за въпрос, който очевидно е без никакви последици за консолидирания финансов отчет;
- закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на дадена констатация; или
- в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че дадена констатация не следва да бъде комуникирана в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществен интерес от тази комуникация.

Сметната палата не модифицира одитното мнение във връзка с включените в Част II на настоящия одитен доклад други констатации.

Коригирани неправилни отчитания

1. При проверка на счетоводните записвания относно извършени разходи за външни услуги и свързаните с тях поети ангажименти е установено³⁸:

1.1. В ОБА, разходи по договор за възлагане на външен доставчик на управлението на социална услуга „Дом за пълнолетни лица с умствена изостаналост“ – с. Славовица, в общ размер на 1 009 890 лв., определени на база стандартите за издръжка на делегираните от държавата дейности за съответната година по функция „Социално осигуряване, подпомагане и грижи“, са осчетоводени в отчетна група „Бюджет“ неправилно по сметка 6029 „Други разходи за външни услуги“, вместо по сметка 6451 „Субсидии и други текущи трансфери за нестопански организации“. На касова основа разходите са отчетени неправилно по подпараграф 10-20 „Разходи за външни услуги“, вместо по параграф 45-00 „Субсидии и други текущи трансфери за юридически лица с нестопанска цел“.

По повод установеното неправилно отчитане от община Септември е изпратено запитване до МФ (изх. № 2400-350/23.05.2024 г.), свързано с отчетността на община Септември при предоставянето на външен доставчик на социална услуга по делегирана от държавата дейност „Дом за пълнолетни лица с умствена изостаналост“. В полученото от МФ становище е посочено, че „доколкото в случая се касае за предоставяне на социална услуга, схемата за прилагане на която е нормативно регламентирана в Закона за социалните услуги, и предвид това, че финансирането на съответната услуга е определено съгласно конкретен стандарт за делегирана от държавата дейност, МФ счита, че плащанията към съответния външен доставчик, на когото община Септември е

³⁸ Одитно доказателство № 3 и Одитно доказателство № 9

възложила да извършва дейностите по предоставяне на социалната услуга „Дом за пълнолетни лица с умствена изостаналост“, имат характер на субсидии и подлежат на отчитане от общината по § 45-00 от ЕБК, доколкото външният доставчик е юридическо лице с нестопанска цел“.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 5. Функция „Социално осигуряване, подпомагане и грижи“ от раздел VII. „Планиране и отчитане на разходите по функции“ на ФО-15 от 24.08.2023 г., относно отчитането на разходи за социални услуги от външни доставчици и изискванията за осчетоводяване на стопанските операции по сметки и параграфи в съответствие с техния характер, съгласно Сметкоплана на бюджетните организации (СБО) и Единната бюджетна класификация (ЕБК) за 2023 г., утвърдени от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г. и ДДС № 09 от 2022 г.

1.2. По договора за социални услуги³⁹ не са начислени ангажименти за разходи по сметка 9200 „Поети ангажименти за разходи – наличности“, общо в размер на 5 487 075 лв. Стойността на договора е определена на база стандартите за издръжка на делегираните от държавата дейности за съответната година, общо в размер на 5 968 950 лв., в т.ч. за периода от 01.07.2023 г. до 31.12.2023 г. (481 875 лв.), и за периода от 01.01.2024 г. до 30.06.2027 г. (5 487 075 лв.), съгласно установените стандарти, утвърдени с Решение № 337 от 02.05.2023 г. и Решение № 847 от 28.11.2023 г. на Министерския съвет.

Към 31.12.2023 г. наличните ангажименти по договора са 16 000 лв., вместо 5 503 075 лв.

Не са спазени изискванията на чл. 24, ал. 2 от ЗСч за достоверно показване на ефектите от операциите в съответствие с определенията и критериите за признаване на активи и пасиви, приходи и разходи, заложен в приложимите счетоводни стандарти и указанията на МФ, дадени с т.1.2 от ДДС № 4 от 2010 г. относно отчитане на поети ангажименти.

2. При извършени одитни процедури за проверка на отчитането на капиталовите разходи е установено⁴⁰:

2.1. В ОУ „Христо Смирненски“ с. Ветрен дол (ВРБ), разходи за доставка и поставяне на ламиниран паркет, на обща стойност 37 743 лв., са отчетени неправилно по сметка 2071 „Незавършено строителство, основен ремонт и производство“, вместо по сметка 6021 „Разходи за текущи ремонти“. Разходите за смяната на подовата настилка неправилно са класифицирани като основен ремонт и са отчетени по подпараграф 51-00 „Разходи за основен ремонт“, вместо по подпараграф 10-30 „Разходи за текущи ремонти“. След приключване на СМР са съставени неправилни счетоводни операции по дебита на сметка 2049 „Други машини, съоръжения и оборудване“ в кореспонденция със сметка 2071 „Незавършено строителство, основен ремонт и производство“ в размер на 29 000 лв.

Не са спазени изискванията разходите да се осчетоводяват по сметки и параграфи в съответствие с техния характер, съгласно СБО и ЕБК за 2023 г., утвърдени от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г. и ДДС № 09 от 2022 г.

2.2. В Професионална гимназия по механизация на земеделското стопанство, гр. Септември (ВРБ), с извършени разходи за приключил ремонт на покрив, в размер на

³⁹ „Дом за пълнолетни лица с умствена изостаналост“ – с. Славовица, срок на договора – 5 години

⁴⁰ Одитно доказателство № 4 и Одитно доказателство № 9

304 963 лв., не е увеличена стойността на сградата на гимназията. Стойността на актива следва да бъде завишена с последващите разходи, което е основание и да се преизчислят разходите за амортизации в текущия и последващи отчетни периоди, за месеците от април до декември 2023 г.⁴¹

Не е спазен принципът „начисляване“, съгласно разпоредбата на чл. 26, ал. 1, т. 4 от ЗСч за признаване на ефектите от сделки и други събития в момента на тяхното възникване, независимо от момента на плащането на паричните средства или техните еквиваленти, и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят.

Не са спазени указанията на МФ, дадени с т. 16.15 от ДДС № 20 от 2004 г., във връзка с т. 6.1 от СС 16 „Дълготрайни материални активи“ относно отчитането на разходите за подобрения и основен ремонт на ДМА, във връзка с т. 36.1. от ДДС № 5 от 2016 г. на МФ, относно стартирането (начисляването) на амортизациите.

2.3 В Археологически музей „Проф. Мечислав Домарадски“ (ВРБ), по проект „Консервационно – реставрационни работи и социализация на Тракийска гробница, м. „Под водата“, землище град Ветрен“, изпълняван с финансова подкрепа на Министерството на културата, са сключени договори между Археологически музей „Проф. Мечислав Домарадски“ гр. Септември и изпълнители, вписани в публичния регистър по чл. 165 от Закона за културното наследство, съгласно изискванията на чл. 164, ал. 1.

При счетоводното отразяване на дейностите са допуснати следните неправилни отчитания:

2.3.1. Разходи за доставка и монтаж на система за видеонаблюдение,⁴² в общ размер на 22 558 лв., са осчетоводени неправилно както следва:

а) Разходи по издадена през 2022 г. фактура за аванс, на стойност 15 791 лв., са осчетоводени неправилно в предходния отчетен период по сметка 6029 „Разходи за външни услуги“, вместо по дебита на сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“.

б) През 2023 г. е издадена фактура за окончателно плащане, на стойност 22 558 лв. Във фактурата е приспаднал аванса, в размер на 15 791 лв. Разходите неправилно са осчетоводени по сметка 6079 „Разходи за придобиване на активи с художествена и историческа стойност и книги за библиотеките“ и капитализирана по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ в отчетна група ДСД, вместо по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“.

При съставените коригиращи счетоводни записвания, разходите за придобиване на системата за видеонаблюдение, на обща стойност 22 558 лв., са капитализирани по сметка 2049 „Други машини, съоръжения, оборудване“ в отчетна група „Бюджет“.

Не са спазени изискванията за осчетоводяване на разходите в съответствие с техния характер по сметки съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г. на МФ.

2.3.2. Аванс по договор за реставрационни дейности в размер на 3 383 лв. е осчетоводен неправилно по сметка 6079 „Разходи за придобиване на активи с художествена и историческа стойност и книги за библиотеките“ и сумата на аванса е капитализирана по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен

⁴¹ Окончателна фактура и протокол за приемане на СМР от 24.03.2023 г.

⁴² Договор № 140-16 от 15.11.2022 г. - система за видеонаблюдение (22 558 лв.)

ремонт“ в отчетна група ДСД, вместо да бъде осчетоводен по сметка 4020 „Доставчици по аванси“.

Не е спазено изискването на т. 18 от ДДС № 4 от 2009 г. на МФ относно отчитане на авансово платените средства срещу бъдещи доставки.

Съществени недостатъци на вътрешния контрол

В община Септември не са въведени адекватни контролни дейности, които да предотвратят и минимизират съществуващи рискове от допускане на неправилни отчитания при отчитане на обезценката на нефинансовите дълготрайни активи, капиталовите разходи, външни услуги, разходите за амортизация, оповестяването на информация в приложението към годишния финансов отчет и други стопански операции, в резултат на което са допуснати неправилни отчитания и несъответствия с приложимата обща рамка за финансово отчитане, включени в одитния доклад.

На основание т. 67 от ДДС № 8 от 21.12.2023 г. на МФ по време на финансовия одит са извършени корекции на оборотната ведомост, баланса, отчета за приходите и разходите, отчет за касово изпълнение на бюджета, сметки за средства от Европейския съюз и сметките за чужди средства, справка за поети ангажименти. Коригиращият ГФО за 2023 г. е зареден с системата ИСО на МФ на 18.06.2024 г. и е представен в Сметна палата, ИРМ-Пазарджик, на 18.06.2024 г.⁴³

В подкрепа на констатациите са събрани 9 броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата. При необходимост можете да се запознаете с тяхното съдържание на адрес: гр. Пазарджик, бул. „България“ № 2, ет. 12, кабинет 1210.

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата, с Решение № 312 от 04.09.2024 г. на Сметната палата и е изготвен в два еднообразни екземпляра, един за община Септември и един за Сметната палата.

ЗА ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Горица Грънчарова-Кожарева)
(съгл. Заповед № 154/08.04.2024 г.)

⁴³ В Сметната палата с вх. № № 07-02-323#2, 07-02-324#2 от 18.06.2024 г.

Приложение № 1 Опис на одитните доказателства

В таблицата е представен списък на одитните доказателства, подкрепящи констатациите, комуникирани в одитния доклад.

№	Одитни доказателства	Брой страници
1	Работен документ № ГФО-2.16-13 за проверка на предприетите през 2023 г. действия за коригиране на неправилни отчитания, установени при одита на ГФО на община Септември за 2022 г.	79
2	Работен документ № ГФО-1.10 Въпросник за разбиране на дейността	10
3	Работен документ № ГФО-2.16-12 за отчетените разходи за външни услуги, текущи ремонти и свързаните с тях поети ангажменти	61
4	Работен документ № ГФО-2.8 за отчетените капиталови разходи	121
5	Работен документ № ГФО-2.24 за проверка на оповестяванията във финансовия отчет	6
6	Работен документ № ГФО-2.16-9 за проверка на отчитането на временни безлихвени заеми от централния бюджет – сметка 4611 в отчетна група „Бюджет“	5
7	Работен документ № ГФО-2.16-1 за проверка на изпълнението на условията по чл. 130а, ал. 1 от Закона за публичните финанси	4
8	Работен документ № ГФО-2.16-8 за проверка на отчитанията по 4630 „Временни безлихвени заеми от/за сметки за чужди средства“ в отчетна група „Бюджет“ и сметка 4614 „Временни безлихвени заеми от/за общински бюджети“ в отчетна група „ДСД“	5
9	Работен документ № ГФО-2.16-15 за проверка на предприети действия за коригиране на неправилни отчитания, установени при одита на ГФО 2023	83